

ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

Factors Affecting the School as Learning Community (SLC) Of Schools
Under the Chacheongsao Primary Educational Service Area Office 2

ศิริเลิศ ชิมเทียม¹, ปุณณิษฐา มาเชค² และ สุเมธ งามกนก³

Sirileard Simthiam¹, Punniththa Mrazek² and Sumeth Ngamkanok³

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Department of Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ²nookrai@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำนวน 1,591 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม Krejcie & Morgan ได้ผู้บริหารและครู จำนวน 310 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบนำเข้าตัวแปรแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ด้านการทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังและเป็นประชาธิปไตย และด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านชุมชน ตามลำดับ 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 2) ปัจจัยด้านครู ด้านการพัฒนาวิชาชีพ 3) ปัจจัย

ด้านครู ด้านการทำงานแบบร่วมมือ 4) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านนโยบาย และ 5) ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนทรัพยากร โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว รวมกันสามารถพยากรณ์โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ได้ร้อยละ 79.90 ได้สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ $\hat{Y} = .250 + .277(X_{33}) + .236(X_{22}) + .174(X_{23}) + .127(X_{13}) + .132(X_{32})$ หรือในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .315(Z_{33}) + .250(Z_{22}) + .209(Z_{23}) + .173(Z_{13}) + .183(Z_{32})$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้; โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC); สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

Abstract

The purposes of this study were to: (1) examine the level of School as Learning Community (SLC); (2) investigate the factors influencing SLC implementation; (3) determine the relationships between the influencing factors and the level of School as Learning Community (SLC); and (4) develop a prediction equation for School as Learning Community (SLC). The population comprised 1,591 administrators and teachers under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2. A sample of 310 participants was selected using Krejcie and Morgan's sampling table and stratified random sampling based on school size. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.98. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) the overall level of SLC and its dimensions was high, with the highest mean scores in learning-supportive environment, collaborative and democratic teamwork, and shared vision. 2) Factors influencing School as Learning Community (SLC) implementation, ranked by mean score from highest to lowest, were teacher-related factors, administrator-related factors, and community-related factors. 3) The correlation analysis indicated that administrator, teacher, and community factors were positively correlated with School as Learning Community (SLC) implementation at the .01 significance level. And 4) The stepwise regression analysis identified five significant predictors of School as Learning Community (SLC) implementation: (1) community factor—collaborative networking, (2) teacher factor—professional development, (3) teacher factor—collaborative work, (4) administrator factor—policy, and (5) community factor—resource support. Together, these variables accounted for 79.90% of the variance in School as Learning Community (SLC) implementation. The predictive equation in raw scores is $\hat{Y} = .250 + .277(X_{33}) + .236(X_{22}) + .174(X_{23}) + .127(X_{13}) +$

.132(X_{32}) The predictive equation in standard scores is: $\hat{Z} = .315(Z_{33}) + .250(Z_{22}) + .209(Z_{23}) + .173(Z_{13}) + .183(Z_{32})$

Keywords: Factors Affecting the School as Learning Community; School as Learning Community; Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์การทางการศึกษาต้องเร่งปรับตัวเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาเน้นการปรับโครงสร้างจากส่วนกลางเป็นหลัก ซึ่งยังไม่สามารถส่งผลสู่โรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2567) การพัฒนาจึงควรสอดคล้องกับ SDGs เป้าหมายที่ 4 โดยเน้นการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียม และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการตนเองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แนวทางการปฏิรูปที่ยั่งยืนคือการเปลี่ยนผ่านโรงเรียนสู่การเป็น "ชุมชนแห่งการเรียนรู้" (School as a Learning Community: SLC) ที่พัฒนาโดยซาโต (Sato, 2559) แนวคิดนี้ได้รับความสำเร็จทั่วโลกในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและมีรากฐานจากปรัชญา 3 ประการ และกิจกรรมหลัก ได้แก่ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเสริมสร้างความเป็นชุมชนวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน

แนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้รับการผลักดันอย่างจริงจังในประเทศไทย จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการกำหนดให้เป็นกรอบการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2567–2571 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2567) ความสำเร็จของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับบทบาทสำคัญของ 3 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ผู้บริหาร เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและปรับวัฒนธรรมองค์กร (ธีรวัฒน์ เลื่อนฤทธิ์, 2565) 2) ครู เป็นผู้ร่วมเรียนรู้และเป็นหัวใจของการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ (Manabu, 2019) และ 3) ชุมชน เป็นแหล่งทรัพยากรและพันธมิตรสำคัญในการสร้างความร่วมมือ (ทรงวุฒิ วิเปเปลี่ยน และคณะ, 2566) อย่างไรก็ตาม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ยังคงประสบปัญหาสำคัญคือ ครูและบุคลากร ขาดความเข้าใจ ในแนวทางการสร้างโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการ (กฤษณพงศ์ กีรติกร, 2566)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) และสร้างสมการพยากรณ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) จากนักวิจัยและนักการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ Hiatt-Michael (2001), Sato (2012), Eisuke Saito (2024), อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์ (2563), ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน (2565), วัชระ ป้านภูมิ (2566), วิจารณ์ พานิช (2566), พิมพกานต์ เบ้าคำ (2567), วิวัฒนา ศรีวิไลและณัฐตะวัน ลี มประสงค์ (2567), ธนพัฒน์ พิมพรภิรมย์ และคณะ (2568) พบว่า มีจำนวน 4 ปัจจัย แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครู และ 3) ปัจจัยด้านชุมชน

จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านผู้บริหาร จากนักวิจัยและนักการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ Boyd & Hord (1994), Hiatt-Michael (2001), Sato (2012), Kerdtip (2023), สมุทร สมปอง (2558), จิณณภัทร พิบูลวิฑิตธำรง (2564), ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน (2565), วิจารณ์ พานิช (2566), วัชระ ป้านภูมิ (2566) และ พิมพกานต์ เบ้าคำ (2567) พบว่า มีจำนวน 6 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การสร้างบรรยากาศ และ 3) นโยบาย

จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครู จากนักวิจัยและนักการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ Boyd & Hord (1994), Hiatt-Michael (2001), Sato (2012), Kerdtip (2023), สมุทร สมปอง (2558), จิณณภัทร พิบูลวิฑิตธำรง (2564), ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน (2565), วิจารณ์ พานิช (2566), วัชระ ป้านภูมิ (2566) และ พิมพกานต์ เบ้าคำ (2567) พบว่า มีจำนวน 6 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อเป็น

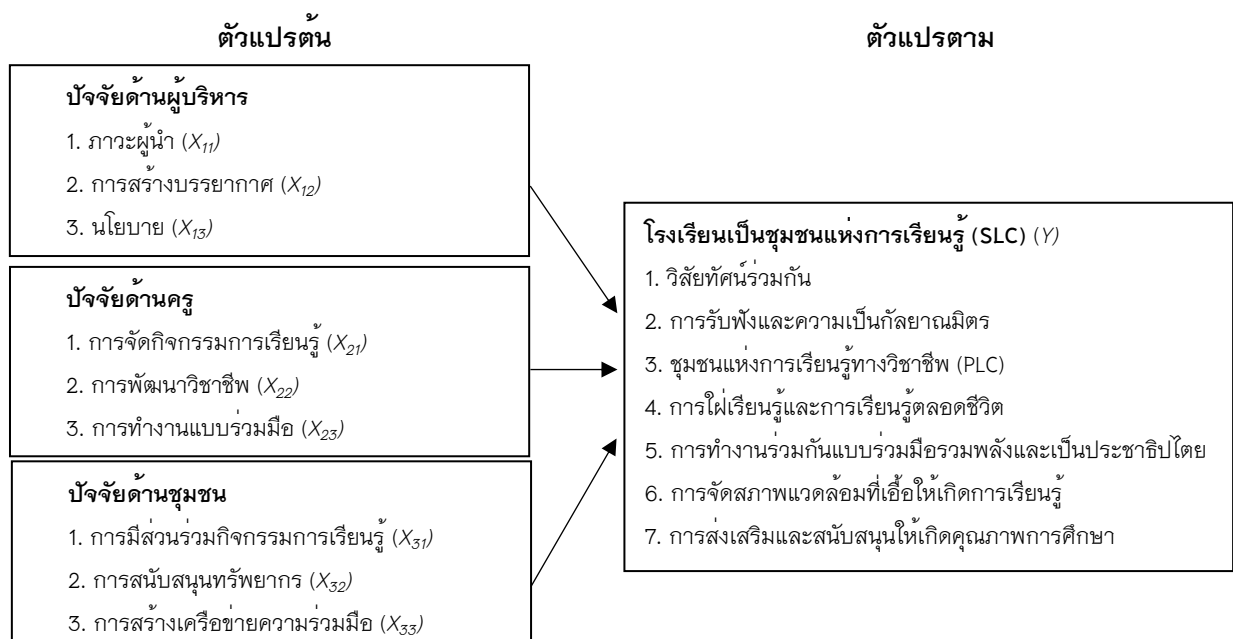

กรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การพัฒนาวิชาชีพ และ 3) การทำงานแบบร่วมมือ

จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านชุมชน จากนักวิจัยและนักการศึกษา จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ Boyd & Hord (1994), Hiatt–Michael (2001), จิณณภัทร พิบูลวิฑิตธำรง (2564), ทรงวุฒิ วิเปลี่ยน (2565), วิจารณ์ พานิช (2566), วัชระ ป้านภูมิ (2566) และ พิมพกานต์ เบ้าคำ (2567) พบว่า มีจำนวน 5 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การสนับสนุนทรัพยากร และ 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

จากการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) จากนักวิจัยนักวิชาการและนักการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ Sergovanni, (1994), Bielaczyc & Collins (1999), Barth (2000), Hiatt–Michael (2001), SEAs (2015), Manabu (2016), ศนิชา ภาวโน (2562), อัญชลี ศรีกลชาญ (2565) และ วิจารณ์ พานิช (2566) จากการสังเคราะห์ พบว่า มีจำนวน 15 องค์ประกอบ แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกปัจจัยที่มีค่าความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การรับฟังและความเป็นกัลยาณมิตร 3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 4) การเฝ้เรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) การทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังและเป็นประชาธิปไตย 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และ 7) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดคุณภาพการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถาม กำหนดกรอบกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 1,591 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน (Stratified random sampling) โดยกำหนดขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านชุมชน โดยใช้เครื่องมือ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบ Likert (1967) และ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 แบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การรับฟังและความเป็นกัลยาณมิตร 3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 4) การใฝ่เรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) การทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังและเป็นประชาธิปไตย 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และ 7) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดคุณภาพการศึกษา แบบสอบถามดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบแบบสอบถามกับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach) เท่ากับ 0.98 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันในการดำเนินงานวิจัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ด้านจริยธรรมการวิจัย
2. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
3. ผู้วิจัยยื่นขอรับการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผ่านระบบการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัย รหัสโครงการ G-HU 253/2568 และดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนด ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ที่ IRB4-320/2568 เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2568 และเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ก่อนผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไปยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ซึ่งได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลภายในสถานศึกษาในสังกัดในวันที่ 6 ตุลาคม 2568 เป็นต้นไป

5. เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย แสแกน QR Code เพื่อทำแบบสอบถามออนไลน์จาก Google Form โดยทางผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับและใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์วิจัยเท่านั้น ซึ่งแบบสอบถามมีจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

6. ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form จะถูกจัดเก็บไว้บน Google Drive โดยมีระบบป้องกันการเข้าถึงตามมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยข้อมูล ผู้วิจัยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมไฟล์แบบสอบถามไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีระบบรักษาความปลอดภัยความปลอดภัยด้วยการเข้ารหัสผ่าน และจะทำลายไฟล์แบบสอบถามที่ได้รับมาหลังจากการเผยแพร่ผลการวิจัยแล้วเป็นเวลา 1 ปี

7. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าได้แบบสอบถามทั้งหมด 310 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้ทุกฉบับ พบว่า เป็นแบบสอบถามที่นำมาตรวจให้คะแนนตามน้ำหนักและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้ จำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการส่ง เอกสารภาพ QR Code พร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ดำเนินการส่งเข้าระบบ AMSS เพื่อส่งต่อไปยังโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยข้อมูลทั้งหมดจะลงสู่ที่มีฐานข้อมูล Google Drive ที่ผู้วิจัยได้ตั้งระบบไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 คือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3. สถิติที่ใช้ในการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 คือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

ตารางที่ 1 ระดับของความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

องค์ประกอบด้านโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC)	n = 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. วิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.14	0.38	มาก	3
2. การรับฟังและความเป็นกัลยาณมิตร	4.07	0.42	มาก	7
3. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)	4.09	0.38	มาก	6
4. การใฝ่เรียนรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.13	0.37	มาก	4
5. การทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังและเป็นประชาธิปไตย	4.16	0.36	มาก	2
6. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้	4.17	0.38	มาก	1
7. การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดคุณภาพการศึกษา	4.12	0.37	มาก	5
รวม	4.13	0.31	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ 2) ด้านการทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังและเป็นประชาธิปไตย และ 3) ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

ตารางที่ 2 ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC)	n = 310		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร	4.08	0.36	มาก	2
2. ปัจจัยด้านครู	4.17	0.30	มาก	1
3. ปัจจัยด้านชุมชน	4.00	0.35	มาก	3
รวม	4.09	0.28	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้านโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครู 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร และ 3) ปัจจัยด้านชุมชน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	Y	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X ₃₁	X ₃₂	X ₃₃
Y	1.000	.549**	.644**	.577**	.653**	.709**	.727**	.647**	.659**	.795**
X ₁₁		1.00	.756**	.701**	.501**	.387**	.374**	.344**	.345**	.511**
X ₁₂			1.00	.748**	.546**	.492**	.509**	.414**	.368**	.569**
X ₁₃				1.00	.458**	.398**	.414**	.351**	.270**	.513**
X ₂₁					1.00	.736**	.546**	.380**	.441**	.544**
X ₂₂						1.00	.597**	.418**	.492**	.562**
X ₂₃							1.00	.498**	.530**	.641**
X ₃₁								1.00	.707**	.682**
X ₃₂									1.00	.646**
X ₃₃										1.00

** $p < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .549 ถึง .795 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูงมาก

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 จากปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านชุมชน โดยการวิเคราะห์ตามถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 4 อำนาจการพยากรณ์ของตัวแปรต้นต่อตัวแปรตาม

อันดับที่	ตัวพยากรณ์	R	R ²	ร้อยละพยากรณ์
1	X ₃₃	.795	.631	63.10
2	X ₃₃ X ₂₂	.856	.732	73.20
3	X ₃₃ X ₂₂ X ₂₃	.874	.764	76.40
4	X ₃₃ X ₂₂ X ₂₃ X ₁₃	.885	.783	78.30
5	X ₃₃ X ₂₂ X ₃₃ X ₁₃ X ₃₂	.894	.799	79.90

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจการพยากรณ์โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 เรียงลำดับ ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (X₃₃) ปัจจัยด้านครู ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X₂₂) ปัจจัยด้านครู ด้านการทำงานแบบร่วมมือ (X₂₃) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านนโยบาย(X₁₃) และ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X₃₂) ปัจจัยทั้ง 5 ตัวแปรรวมกันสามารถพยากรณ์ความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้ร้อยละ 79.90

ตารางที่ 5 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนในการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
การถดถอย	23.921	5	4.784	241.072	.000**
ความคลาดเคลื่อน	6.033	304	.020		
รวม	29.955	309			

**p < .01

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (X₃₃) ปัจจัยด้านครู ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X₂₂) ปัจจัยด้านครู ด้านการทำงานแบบร่วมมือ (X₂₃) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านนโยบาย(X₁₃) และ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X₃₂) สามารถพยากรณ์ความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปรพยากรณ์	<i>b</i>	<i>std. Error</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
X_{33}	.277	.036	.315	7.637	.000**
X_{22}	.236	.032	.250	7.301	.000**
X_{23}	.174	.031	.209	5.697	.000**
X_{13}	.127	.021	.173	5.943	.000**
X_{32}	.132	.027	.183	4.916	.000**
<i>a</i>	.250	.114		2.185	.000**

$R = .883$, $R^2 = .779$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (X_{33}) มีค่าเป็น .277 ปัจจัยด้านครู ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X_{22}) มีค่าเป็น .236 ปัจจัยด้านครู ด้านการทำงานแบบร่วมมือ (X_{23}) มีค่าเป็น .174 ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านนโยบาย (X_{13}) มีค่าเป็น .127 และ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_{32}) มีค่าเป็น .132 จะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำค่าสถิติตัวแปรมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .250 + .277(X_{33}) + .236(X_{22}) + .174(X_{23}) + .127(X_{13}) + .132(X_{32})$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .315(Z_{33}) + .250(Z_{22}) + .209(Z_{23}) + .183(Z_{13}) + .173(Z_{32})$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ได้มีการจัดสรรทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ เทคโนโลยี และสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมถึงการสร้างบรรยากาศเชิงบวกที่ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ คณายุทธ แสนสิทธิ์ และ อัครวัฒน์ บุปผาพิทักษ์ (2567) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร และ ปัจจัยด้านชุมชน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยด้านครูซึ่งเป็นศูนย์กลางในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้มีการดำเนินการในองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพ และ การทำงานแบบร่วมมือ การให้ความสำคัญกับการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อผู้เรียน และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องได้เสริมศักยภาพครูให้สามารถนำแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ไปสู่การปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพกานต์ เบ้าคำ (2567) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายการจัดการเรียนรู้แบบ SLC พบว่า การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีความจำเป็นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในโรงเรียน

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกอย่างบูรณาการ โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ SLC สูงสุด ได้แก่ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนาวิชาชีพ และการทำงานแบบร่วมมือ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัฒน์ พิมพรภิรมย์ และคณะ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีมีผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครบทุกกลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองหรือชุมชน

4. ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่มีอำนาจในการพยากรณ์ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 ที่ดีที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (X_{33}) ปัจจัยด้านครู ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X_{22}) ปัจจัยด้านครู ด้านการทำงานแบบร่วมมือ (X_{23}) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านนโยบาย (X_{13}) และ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_{32}) โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัวรวมกันสามารถพยากรณ์ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ได้ ร้อยละ 79.90 ซึ่งถือว่ามีอำนาจพยากรณ์สูงมากและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การขับเคลื่อนโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) เป็นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรในระดับที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2566) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง โรงเรียนเป็นชุมชนเรียนรู้ มีผลการวิเคราะห์พบว่า

โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) คือการแปลงโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงองค์กรในระดับลึกที่ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรอย่างแท้จริง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

แนวทางสู่ความสำเร็จของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) พื้นฐานวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 2) ศักยภาพและการเติบโตของบุคลากร และ 3) แรงขับเคลื่อนจากเครือข่ายภายนอก

ภาพที่ 2 แนวทางสู่ความสำเร็จของโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC)

1. พื้นฐานวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Culture and Environment Foundation) สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้คือ การสร้างสภาวะแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม จากผลการวิจัยพบว่าระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีจุดเด่นคือความสามารถในการจัดสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความเข้มแข็งของการร่วมมือรวมพลังในลักษณะประชาธิปไตย ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงของการดำเนินงาน นอกจากนี้ ผลการศึกษาความสัมพันธ์ยังชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำคือแรงกระตุ้นที่สำคัญที่สุดโดยมีสหสัมพันธ์ในระดับสูงมากระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการสร้างบรรยากาศสิ่งนี้สะท้อนว่าผู้นำต้องสามารถจุดประกายและกำหนดทิศทางพร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันภายในองค์กร อย่างไรก็ตามมิติที่ต้องให้ความสนใจเพื่อเสริมความแข็งแกร่งคือการรับฟังและความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งเป็นองค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์เชิงลึกที่ได้รับคะแนนต่ำที่สุดดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้ส่งเสริมบรรยากาศแห่งความไว้วางใจการเปิดใจรับฟัง และความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรเพื่อยกระดับรากฐานของ SLC ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ศักยภาพและการเติบโตของบุคลากร (Staff Competency and Growth) สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้อยู่ที่การยกระดับความสามารถและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคณะครูผลการวิจัยชี้ว่า

ปัจจัยด้านครู คือ แรงผลักดันหลักในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยเป็นกลุ่มปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในภาพรวมโดยเฉพาะในมิติการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพครู นอกจากนี้ การวิเคราะห์เชิงทำนายผลยังเน้นย้ำถึงอิทธิพลของปัจจัยย่อยด้านครูอย่างชัดเจนโดยการพัฒนาวิชาชีพและการร่วมงานเป็นทีมมีน้ำหนักสูงในสมการทำนายผลแสดงว่าการส่งเสริมให้ครูมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะเฉพาะทางอย่างต่อเนื่องและการสร้างวัฒนธรรมให้เกิดการร่วมมือกันทำงานอย่างเป็นระบบและเป็นทีมถือเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มพูนระดับการเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ให้ประสบความสำเร็จ

3. แรงขับเคลื่อนจากเครือข่ายภายนอก (External Network Driving Force) สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ คือบทบาทของชุมชนในฐานะหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์และแหล่งพลังงาน ผลการวิจัยได้นำมาซึ่งข้อค้นพบที่สำคัญ โดยชี้ให้เห็นว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือมีอิทธิพลต่อการทำนายผลสูงสุดของความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ตัวแปรนี้มีค่าน้ำหนักสัมประสิทธิ์สูงสุดในสมการทำนาย ซึ่งบ่งชี้ว่า การเชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอกอย่างมีกลยุทธ์และการสร้างพันธมิตรที่เข้มแข็งมีน้ำหนักสำคัญเหนือกว่าการสนับสนุนด้านทรัพยากรเพียงอย่างเดียว ในส่วนของการบริหารจัดการ นโยบายทำหน้าที่สำคัญ ปัจจัยด้านนโยบายของผู้บริหารมีน้ำหนักในการทำนายผลเป็นลำดับที่สี่ โดยนโยบายเหล่านี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน เพื่อประสานพลังจากบุคลากรภายใน กับการสนับสนุนจากเครือข่ายภายนอกเข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

สรุป

1. ระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ 1) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ 2) ด้านการทำงานร่วมกันแบบร่วมมือรวมพลังและเป็นประชาธิปไตย และ 3) ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับและ ด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการรับฟังและความเป็นกัลยาณมิตร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้ง 3 ด้านโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครู 2) ปัจจัยด้านผู้บริหาร และ 3) ปัจจัยด้านชุมชน ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายปัจจัย ได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านครู โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) การพัฒนาวิชาชีพ และ 3) การทำงานแบบร่วมมือ ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ และ 2) การสร้างบรรยากาศและนโยบาย ตามลำดับ

2.3 ปัจจัยด้านชุมชน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 2) การสนับสนุนทรัพยากร และ 3) การมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) กับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แยกรายด้าน โดยทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ โดยปัจจัยทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำถึงระดับสูงและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับระดับความเป็นโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .549 ถึง .795 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูงมาก

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (X_{33}) ปัจจัยด้านครู ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X_{22}) ปัจจัยด้านครู ด้านการทำงานแบบร่วมมือ (X_{23}) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านนโยบาย (X_{13}) และ ปัจจัยด้านชุมชน ด้านการสนับสนุนทรัพยากร (X_{32}) สามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัว สามารถพยากรณ์โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว รวมกันสามารถพยากรณ์โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ได้ร้อยละ 79.90

เมื่อนำค่าสถิติตัวแปรมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .250 + .277(X_{33}) + .236(X_{22}) + .174(X_{23}) + .127(X_{13}) + .132(X_{32})$$

หรือสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .315(Z_{33}) + .250(Z_{22}) + .209(Z_{23}) + .173(Z_{13}) + .183(Z_{32})$$

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ปัจจัยผู้บริหาร ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ การสร้างบรรยากาศ และ นโยบาย จากผลการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 และ ผู้บริหารสถานศึกษา

ตรวจสอบแบบมาตรฐานในการสร้างบรรยากาศการทำงานเชิงบวกและทบทวน และปรับปรุงนโยบายภายในให้ชัดเจน นำไปใช้ได้จริง และติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2) ปัจจัยครู ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ การทำงานแบบร่วมมือ จากผลการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันของครูผ่าน PLC อย่างสม่ำเสมอและพัฒนากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3) ปัจจัยชุมชน ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ จากผลการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ผ่านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้นำชุมชนร่วมกำหนดทิศทางการจัดการเรียนรู้

4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับ โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) มีความสัมพันธ์สูงสุด จากผลการวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ และสร้างโครงการพัฒนาการเรียนรู้ที่ใช้ทรัพยากรจากหลายฝ่ายร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ต่อไป

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงขึ้น

3) ควรมีการศึกษาในเชิงปริมาณที่ซับซ้อนขึ้น โดยการสร้างและทดสอบโมเดลสมการโครงสร้าง เพื่อยืนยันอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยต่าง ๆ ต่อโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2566). มิติของพัฒนาการศึกษาผ่านการพัฒนา “พื้นที่” โรงเรียนไทย. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2568, จาก <https://iamkru.com/school/>

คณายุทธ แสนสิทธิ์ และอัครวัฒน์ บุปผาทวีศักดิ์. (2566). สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา, 4(2), 42-53.

จิณณภัทร พิบูลวิฑิตดำรง. (2565). กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสยาม.

ซาโต มานาบุ. (2559). การปฏิรูปโรงเรียน แนวความคิด “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” กับการนำทฤษฎีมาปฏิบัติจริง. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.

- ทรงวุฒิ วีเป็ลี่ยน และคณะ. (2565). แนวทางการบริหารโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ (SLC). *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(6), 301–316.
- ธนพัฒน์ พิมพรภิรมย์และคณะ. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์. *Journal of Mani Chettha Ram Wat Chommani*, 8(2), 101–114.
- ธีรวัฒน์ เลื่อนฤทธิ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียนด้วยการเสริมสร้างโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 39(105), 284–297.
- พิมพ์กานต์ เบ้าคำ. (2567). การพัฒนาคุณภาพเครือข่ายการจัดการเรียนรู้แบบ SLC (School as Learning Community). *วารสารวิจัยนวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี*, 2(2), 86–96.
- ลัดดา ภูเกียรติและคณะ. (2560). *แนวทางการสร้างโรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้: กรณีศึกษาโรงเรียนสาธิต พัฒนา*. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2568, จาก https://www.satitpattana.ac.th/web/news/public_ksp_OneSchoolOneInnovation2560/Guide_to_Creating_School_Community_Learning.pdf
- วัชระ ป้านภูมิ. (2566). การพัฒนารูปแบบโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งสู่คุณภาพของนักเรียน. *วารสารครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 23(1), 1–15.
- วิจารณ์ พานิช. (2566). *โรงเรียนเป็นชุมชนเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิวัฒนา ศรีวิไล และ ญัฐตะวัน ลิ้มประสงค์. (2567). การบริหารนิเวศการเรียนรู้จากพื้นที่ทางวัฒนธรรมด้วยแนวคิดโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้. *Journal of Buddhist Education and Research: JBER*, 10(2), 346–350.
- สมุทร สมปอง. (2558). *การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษา: การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2567). *โลกคือห้องเรียนของฉัน: ปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันการเปลี่ยนแปลง*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2568, จาก <https://thaipublica.org/2024/05/suvit-maesincee-the-world-is-my-school/>
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2567). *คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567–2571 ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. นนทบุรี: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อนงค์กาญจน์ ศรีจันทร์. (2563). *แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี ศรีกลชาญ. (2565). การศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้: กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดสระแก้ว. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 25(2), 226–239.
- Barth, R. S. (2000). *Building a community of learners. Principal*, 79, 68–69.

- Bielaczyc, K., & Collins, A. (1999). *Learning communities in classrooms: A reconceptualization of educational practice*. Instructional–design theories and models: A new paradigm of instructional theory.
- Boyd, V., & Hord, S. M. (1994). *Principals and the New Paradigm: Schools As Learning Communities*, Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association.
- Eisuke, S. (2024). What is School as Learning Community: Definition, Expectation, and Implications. *Journal of National Educational Testing and Assessment*, 5(2), 60–71.
- Hiatt–Michael, D. (2001). Schools as Learning Communities: A Vision for Organic School Reform. *School Community Journal*, 11(2), 93–112.
- Kerdtip, C., & Angkulwattanakit, R. (2023). Thai school learning communities (SLC): An exploratory factor analysis. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 23(1), 224–235.
- Sato, M. (2019). “School as Learning Community: Global Dissemination and Progress”. *Public Lecture Presentation at Faculty of Education, Chulalongkorn University on the 23rd February 2019*.
- Sergiovanni, T. J. (1994). *Building community in schools*. San Francisco: Jossey–Bass.

